

EXKREMENTER, äckskremäntr, n. 5. pl. 1) (i vidsträckt bem.) Allt hvad som genom naturlig uttömning såsom obrukbart afföres ur kroppen. — 2) (i allmänhet) Hvad som afföres ur kroppen genom ändtarmen. [Excr —.]

EXKRETIION, äckskretschón, f. 3. (med.) Afslinng af sådana vätskor, som äro bestämde att, utan föregående användning till annat behof, på direkt väg blifva uttömda ur kroppen, hvilket sker genom lungorna, njurarna och huden. — *Exkretioner*, pl. Vätskor, som på sådant sätt afsilas. [Excr —.]

EXKURSION, äckskurrschón, f. 3. 1) Ströftåg. — 2) Liten resa, isynnerhet vetenskaplig, botanisk, o. s. v.; utflygt. [Exc —.]

EXKUSABEL, äckskusabel, a. 2. Ursäktlig. [Exc —.]

EXKUSERA, v. a. 1. Ursäkta. [Exc —.]

EXODUS, ä'eksdos, m. sing. (grek. *Exodos*, utgång) Andra Mose bok, som handlar om Israellternes utgång utur Egypten.

EXORBITANT, äcksårbitannt, a. 1. Gränslös, omätlig.

EXORCISM, äcksårssi'm, m. 3. En fordom bruklig ceremoni vid döpseln, bestående uti en egen besvärjelse, hvarigenom presten befalld den orna anden att vika bort ifrån den, som döptes.

EXOTERISK, eckstoterissk, a. 2. (från grekiskan) Bestämd för de oinvidga. *E. lära*. — *Mot-sals*: Esoterisk.

EXOTISK, äcksötissk, a. 2. Utländsk.

EXPANDERA, äckspanndera, v. a. 1. Utspänna, utsträcka, utbreda.

EXPANSIBEL, äckspannsi'bl, a. 2. (fys.) Säges om en kropp, hvars partiklar genom värmen förlora allt sammanhang och utspridas i luften. *Alla luftformiga kroppar (gaser) äro e-bla.*

EXPANSIBILITET, äckspannsibilitét, f. 3. (fys.) Den egenskapen hos en kropp, att dess partiklar genom värmen förlora allt sammanhang och utspridas i luften, om de icke på något sätt instängas.

EXPANSION, äckspannschón, f. 3. Utvidgning, förtunning.

EXPANSIONSKRAFT, --schónskráft, f. 3. sing. (fys.) Förmåga att utvidga sig.

EXPANSIV, äckspannsi'v, a. 2. 1) Som kan utvidga eller utvidgas. — 2) Vidtomfattande.

EXPANSIVKRAFT, --i'vkráft, f. 3. Se *Expansionskraft*.

EXPEDIERA, v. a. 1. 1) Affärda, afsända, afskicka. *E. en kurir, ett fartyg. E. varor*. — 2) Affärda en person, som kommit i och för något ärendes uträttande, d. v. s. afgöra detta ärende, låta honom få det uträttadt. — 3) Påskynda afgörandet af en sak, afgöra, bringa den till slut. *E. en sak, en affär, en kommission, ett uppdrag*. — 4) Utfärda. *E. en order, ett utslag*. — 5) (fam.) Göra slut, ända på. *Dessa penningar skall han snart hafva e-t*. — 6) (fig. fam.) Affärda till andra verlden, taga lifvet af. — *Expiederare*, n. 4.

EXPEDIT, --i't, a. 1. Flink och driftig i sina förättningar. — S. m. 3. Handelsombud, som för en köpmans räkning gör resor i och för uppköp och försäljning af varor, inkasseringar o. s. v.

EXPEDITION, äckspeditichón, f. 3. 1) Af-färdande, afsändande, afskickande. — 2) Afgörande af en sak, dess bringande till slut. — 3) Krigståg (till lands eller sjös). — 4) Utfärdande. *E-en af en order, ett utslag*. — 5) Utfärdad

handling. — 6) Stället eller rummet, der något utfärdas.

EXPEDITIONS-BEFALLNINGSMAN, ---tschóns----, m. 5. pl. — *män*. Se *Länsmän*. Kallas i vanligt tal äfv. blott *Befallningsman*.

EXPEDITIONSCHEF, ---tschónschä't, m. 3. Så kallas i Sverige för närvarande den embetsman, som närmast under Departementschefen (se d. o.) förvaltar ett statsdepartement. Jfr. *Departement*, 2.

EXPEDITIONSRUM, n. 5. Rum, der embetskrifvelser expedieras.

EXPEDITIONS-SEKRETERARE, m. 5. Embetsman, som är sekreterare vid en statsexpedition.

EXPEDITIONS-UTSKOTT, n. 5. Benämning på ett af rikens ständer valdt Utskott, bestående af tolf ledamöter, hvars åliggande är att uppsätta de expeditioner, som under riksdagen af stånden gemensamt utfärdas, äfvensom riksdagsbeslutet, och alla sådana författade handlingar till rikens ständers justering öfverlemnas.

EXPEKTANS, äckspäcktáns o. --tánngs, f. 3. (fr. *Expectance*) Förväntningsrätt till en utlofvad syssla. [Expect —, Expect —.]

EXPEKTANSBREF, äckspäcktánsbrev, n. 5. Öppet bref, utfärdadt af en regering och innehållande löfte om en syssla efter dess innehafvares afgång. [Expect —, Expect —.]

EXPEKTANT, äckspäcktánt, m. 3. En, som har förväntningsrätt till en syssla. [Expect —, Expect —.]

EXPEKTERA, äckspäcktéra, v. a. 1. Vänta, afvakta. — *Expekterande*, n. 4. [Expect —, Expect —.]

EXPEKTORATION, äckspäcktoratschón, f. 3. 1) Upphostning eller uppspottning af slem. — 2) (fig.) Utjutelse af sitt hjertas tankar. [Expect —, Exspect —.]

EXPEKTORERA SIG, äckspäcktoréra, v. r. 1. (fig.) Utjuta sig, säga sitt hjertas tankar. [Expect —, Exspect —.]

EXPENSER, äckspá'nnsr, m. 3. pl. Kostnader. Brukas isynnerhet om rättegångskostnader.

EXPERIMENT, äcksp'erimá'nt, n. 3. o. 5. Försök, rön (isynnerhet i vetenskapligt afseende).

EXPERIMENTAL, äcksp'erimá'ntal, a. 2. Som stöder sig på eller afser vetenskapliga försök, rön. Brukas endast sammansättningsvis, t. ex. i följande ord:

EXPERIMENTALFYSIK, ----tál'fysi'k, f. 3. Den del af fysiken, som grundar sig på gjorda rön och iakttagelser, d. v. s. på ren erfarenhet. [— fysik.]

EXPERIMENTALFÄLT, n. 5. Benämning på en Svenska Landbruksakademien tillhörig jordrymd, upplåten till försök och rön, som hafva afseende på landbruk och trädgårdsskötsel.

EXPERIMENTAL-VETENSKAP, f. 3. Vetenskap, som grundar sig på rön och iakttagelser. [— vetenskap.]

EXPERIMENTERA, äcksp'erimá'ntéra, v. n. 4. Anställa rön, försök. Brukas mest i vetenskaplig mening. — *Experimenterande*, n. 4.

EXPIRERA, v. n. 1. 1) Uppgifva andan; dö. — 2) Gå till ända, tilländalöpa, förlöpa, förfalla. [Exsp —.]

EXPLICERA, v. a. 1. Förklara, tyda, utlägga.

EXPLIKATION, äcksp'plikatschón, f. 3. Förklaring. [Explic —.]

EXPLODERA, v. n. 1. Ögonblickligt förbrinna med knall. Säges om brännbara luftar-